

PASTORALĂ LA NAȘTEREA DOMNULUI
Zalău, 2022

† **Petroniu**

Prin harul lui Dumnezeu Episcopul Sălajului

Iubitului cler, cinului monahal și dreptcredincioșilor
creștini din cuprinsul Episcopiei Sălajului:
Har, pace, ajutor și milă de la Dumnezeu,
iar de la Noi, arhieriești binecuvântări!

Iubiți credincioși,

Cu ajutorul Bunului Dumnezeu ne bucurăm din nou de nașterea Pruncului Iisus în Betleemul Iudeii, după cum ne îndeamnă o renumită colindă: „Astăzi S-a născut Hristos, / Mesia chip luminos, / Lăudați și cântați / Și vă bucurați! / Mititel, înfășeșel, / În scutec de bumbăcel, / Lăudați și cântați / Și vă bucurați!”.

Tot despre această bucurie glăsuiește și troparul nașterii Sfintei Fecioare Maria: „Nașterea ta, de Dumnezeu Născătoare Fecioară, bucurie a vestit la toată lumea, că din tine a răsărit Soarele dreptății, Hristos, Dumnezeul nostru”.

Întrucât nașterea Pruncului Iisus a adus bucurie la toată lumea, credința creștină, pe bună dreptate, este numită religia bucuriei sau mai exact a iubirii și a bucuriei.

Fiindcă Maica Domnului a fost scara pe care a coborât în această lume Fiul lui Dumnezeu întrupat, pentru a ne mântui, pe noi oamenii, din robia diavolului, a păcatului și a morții și pentru a ne uni cu Dumnezeu, în cele ce urmează vom vorbi despre Maica Domnului.

În secolul I înainte de Hristos trăiau în Ierusalim doi soți care se numeau Ioachim și Ana. Cu toate că aceștia erau oameni buni și drepecți înaintea lui Dumnezeu, nu puteau avea copii, ceea ce îi întrista foarte mult. După ani îndelungați de rugăciune și fapte bune, pe când cei doi erau deja în vârstă, un înger le-a vestit că vor avea o fiică, ceea ce le-a produs o bucurie nespasă.

După cum îngerul i-a anunțat pe Ioachim și Ana, într-o zi de la începutul toamnei li s-a născut fiica, pe care aceștia au numit-o Maria.

Din punct de vedere etimologic, numele de „Maria” provine ori din egipteană, ori din ebraică și are multiple semnificații, precum: „binecuvântată de Dumnezeu”, „doamnă”, „împărăteasă”, „stăpână”, „cea aleasă”, „cea frumoasă”, etc.

Numele de Maria este întâlnit de mai multe ori în Noul Testament, unde pe lângă Maica Domnului îl mai purtau patru femei: Maria Magdalena (Matei 27,56),

Maria, mama lui Iacov (Matei 27,56), Maria lui Cleopa (Ioan 19,25) și Maria, sora lui Lazăr (Ioan 11,1).

Maria este cel mai frecvent nume pe care îl poartă femeile din Țara Sfântă până în zilele noastre. În poporul nostru, aproximativ un milion patru sute de mii de femei și fete sunt numite Maria.

Biserica sărbătorește nașterea Sfintei Fecioare Maria în ziua de 8 septembrie.

Primele 6 cifre sunt ale creației, ale lucrării, reprezentând zilele în care Dumnezeu a adus lumea în existență. Numărul 7 este al zilei odihnei Domnului și a omului, la porunca lui Dumnezeu, care se repetă săptămânal și trece, ca și omul. Cifra 8 însă, închipuie ziua veșniciei, odihna veacului viitor, ziua veșniciei prăznirii cu Domnul Hristos, care nu va avea sfârșit. De aceea Dumnezeu a rânduit ca Sfânta Fecioară Maria să vină în această lume în ziua de 8 septembrie, pentru a arăta că datorită nașterii ei, urmată de o viață fără de păcat, Fiul Cel veșnic al lui Dumnezeu S-a întrupat din pântecul ei cel preacurat, a biruit moartea și le-a dăruit oamenilor viața veșnică în împărăția Cerurilor.

Conform tradiției moștenite din Vechiul Testament, crearea lumii a fost începută la 1 septembrie, iar unii interpreți ai Sfintei Scripturi consideră că tot în această zi și-ar fi debutat activitatea publică și Domnul Hristos, de aceea anul bisericesc nu începe la 1 ianuarie, ca și cel civil, ci la 1 septembrie.

Despre crearea lumii citim în Sfânta Scriptură că *„la început era Cuvântul și Cuvântul era la Dumnezeu și Cuvântul era Dumnezeu. Acesta era dintru început la Dumnezeu; toate prin El s-au făcut și fără El nimic nu s-a făcut din ce s-a făcut”* (Ioan 1,1-3). Cuvântul sau Logosul este una dintre denumirile Fiului lui Dumnezeu din Sfânta Scriptură și din tratatele de teologie. Întreaga lume a fost adusă în existență de Dumnezeu Tatăl prin Fiul Său, iar dacă crearea lumii chiar a fost începută la 1 septembrie, Dumnezeu a rânduit ca în 8 septembrie să avem prima sărbătoare din decursul anului bisericesc, în care să prăznuim nașterea Sfintei Fecioare Maria, care la rândul ei L-a născut pe Fiul lui Dumnezeu întrupat, prin care a fost re-creată lumea, adică răscumpărată din robia diavolului și împăcată cu Dumnezeu.

În faptul că Ana a fost stearpă, Sfântul Ioan Damaschin vede sterilitatea sau lipsa harului dumnezeiesc din întreaga umanitate în urma păcatului strămoșesc și a celor personale săvârșite de toți oamenii, conform celor afirmate de psalmistul David: *„Domnul a privit din cer spre fiii oamenilor să vadă dacă este cineva care înțelege sau care-L urmează pe Dumnezeu, dar toți s-au abătut, împreună netrebnici s-au făcut, nu-i nimeni care să facă binele, nu, nici măcar unul nu este!”* (Psalmul 13,2-3). Odată cu izbăvirea Anei de sterpiciune, manifestată prin zămislirea și nașterea Sfintei Fecioare Maria, s-a dovedit că harul dumnezeiesc a început să lucreze din nou în umanitate, chiar dacă într-un mod nedeplin.

Minunea întrupării Domnului Hristos necesita acest miracol prealabil, parte integrantă a unui proces de pregătire treptată, în care natura umană avea să cedeze tot mai mult locul harului dumnezeiesc.

Nu doar Ioachim și Ana nu au putut avea copii, la fel s-a întâmplat și cu alte cupluri faimoase din Vechiul Testament, cum au fost: Avraam și Sara (părinții lui Isaac), Isaac și Rebeca (părinții lui Isav și Iacov), Elcana și Ana (părinții lui Samuel), Zaharia și Elisabeta (părinții Sfântului Ioan Botezătorul), care au fost binecuvântați de Dumnezeu cu copii în urma a numeroase și fierbinți rugăciuni, iar toți aceștia au jucat un rol important în istoria poporului ales și chiar a mântuirii lumii.

Cu toate acestea, există și o deosebire între Ioachim și Ana și toate celelalte personalități din Vechiul Testament pomenite, pentru că, în afară de Ioachim și Ana, toate celelalte cupluri au avut băieți, dar cu toate acestea, Sfânta Fecioară Maria s-a ridicat cu mult deasupra tuturor, din moment ce ea este „mai cinstită decât heruvimii și mai mărită fără de asemănare decât serafimii”.

Timp de trei ani, Ioachim și Ana s-au bucurat de fiecare moment trăit alături de fiica lor, însă după cum Îi promiseseră lui Dumnezeu înainte de zămisirea acesteia, când Sfânta Fecioară Maria a împlinit vârsta de trei ani, au dus-o la templul din Ierusalim și I-au închinat-o Domnului, unde ea s-a pregătit să devină templu viu, adică cea în care se va sălășlui după Buna Vestire Fiul lui Dumnezeu, asumându-Și din ea firea cea omenească pentru a o îndumnezei, după cum a afirmat Sfântul Atanasie cel Mare, că „Dumnezeu S-a făcut om pentru ca omul să devină Dumnezeu”.

Sfânta Fecioară Maria a stat la templul din Ierusalim până la vârsta de cincisprezece ani, cât îngăduia legea iudaică, apoi, pentru a-și putea închina întreaga viață lui Dumnezeu, întrucât la evrei nu exista monahism, ea s-a logodit cu Dreptul Iosif, un om în vârstă, care îi era și rudenie, iar în acest fel s-a putut dedica rugăciunii și faptelor bune, fără a fi tulburată de vreun tânăr pretendent care ar fi vrut să se căsătorească cu ea și să ducă o viață normală de familie.

Sfânta Fecioară Maria, care s-a născut în Ierusalim, și Dreptul Iosif, care a venit pe lume în Betleem, s-au mutat în Nazaret, unde nu erau cunoscuți și erau considerați soț și soție și în acea cetate a avut loc și Buna Vestire.

Pentru ca Dumnezeu să poată mântui omenirea era nevoie de o persoană în care dreptatea și curăția să fie prezente la un nivel care să permită întruparea Fiului Său, fiindcă Dumnezeu nu vine acolo unde este răutate, păcat și necredință. Conform mărturiei fericitului Ieronim, toți sfinții au luat de la Dumnezeu câte unul sau mai multe daruri, în timp ce Sfânta Fecioară Maria a fost plinirea tuturor darurilor dumnezeiești. Sfânta Fecioară Maria este jertfa de curățire a umanității înainte ca jertfa supremă a Domnului Hristos pe cruce să ne împace desăvârșit cu Dumnezeu Tatăl.

Sfânta Fecioară Maria este primul om care prin viața ei curată, dedicată în întregime lui Dumnezeu, a arătat ce este de fapt natura umană veritabilă. Ceea ce dovedește că suntem oameni adevărați este iubirea deplină față de Dumnezeu și de

semeni. Deși născută cu păcatul strămoșesc, Sfânta Fecioară Maria a stat de la începutul vieții ei împotriva răului și a păcatului, păstrându-se curată și oferind lui Dumnezeu firea umană în frumusețea ei neîntinată cu păcate personale. Numai așa Fiul lui Dumnezeu a putut să Se întrupeze din pântecul ei.

Opera întrupării Fiului lui Dumnezeu nu este doar lucrarea Sfintei Treimi, ci și rodul credinței și voinței Sfintei Fecioara Maria, deoarece Fiul lui Dumnezeu nu-Și putea alege de mamă decât pe cea mai înaltă dintre toate ființele umane, cea în care să se vadă scopul pentru care Dumnezeu a creat natura umană, anume ca să existe o ființă omenească în stare să slujească scopului dumnezeiesc, acela de a face posibilă întruparea Fiului Său.

Sfinții Părinți, vorbind despre legătura dintre Maica Domnului și Fiul ei, adeseori o aseamănă cu legătura dintre aurora dimineții și soare. Deși aurora este produsă de soare, totuși soarele răsare din ea. Tot așa, din pântecul Sfintei Fecioare Maria S-a născut Însuși Creatorul ei. Și precum aurora, încă înainte de răsăritul soarelui, oglindește și revarsă în lume o parte din frumusețea și strălucirea soarelui, tot așa și Fiul lui Dumnezeu a purtat de grijă ca, încă înainte de nașterea Sa în lume, râuri de har și de sfințenie să se reverse în sufletul aceleia ce avea să-I fie Maică. Pentru aceasta Dumnezeu a curățit-o și a sfințit-o la Buna Vestire, învrednicind-o astfel să-L primească spre întrupare pe Fiul lui Dumnezeu.

Prin nașterea Fiului lui Dumnezeu din pântecul preacurat al Sfintei Fecioare Maria s-a arătat o „lume nouă” și un „rai străin”, din care s-a zămislit un nou Adam, Care îl replămădește pe vechiul Adam și înnoiește lumea. Era nevoie de o „nouă rădăcină” în mijlocul umanității, de un „om nou” care să poată îndrepta iarăși libertatea noastră spre Dumnezeu. Această rădăcină nouă și acest om nou este Dumnezeu-Omul Iisus Hristos, Care Se întrupează, devenind astfel pentru omenire noua rădăcină, noul început, „aluatul cel nou”.

Prin nașterea Fiului lui Dumnezeu din Sfânta Fecioară Maria s-a pregătit pe pământ o „carte” uimitoare, care este vrednică să poarte nu numai întipărirea unor cuvinte, ci în chip negrăit pe Însuși Cuvântul viu, născut înainte de veci din Dumnezeu Tatăl, și Care poate să-i mântuiască pe cei ce se apropie de El.

Astfel, Maica Domnului este cea care recheamă firea noastră ce-și pierduse „floarea” și care căzuse din locul „neveștejit al desfătării”. Ea este cea care o readuce la bună-înflorire, și dăruindu-i înflorire veșnică, prin Fiul ei o duce în rai.

Maica Domnului este un cer însuflețit care Îl poartă în brațele ei pe Soarele dreptății, ca să-i lumineze și să-i încălzească pe credincioșii care aleargă la ajutorul ei. Ea este ca un nor dătător de ploaie mântuitoare, purtând în pântecul ei dumnezeiasca ploaie care udă și adapă pământurile cele cuvântătoare. Ea este ca o masă având pe ea pâinea vieții, din care mâncând credincioșii cu vrednicie vor trăi în veac. Ea este ca o vie care poartă strugurele ce îi adapă cu vinul cel dulce pe credincioși. Ea este ca o mielusea preanevinovată care Îl poartă pe mielul „Cel ce ridică păcatul lumii”.

Dacă Domnul Hristos este expresia desăvârșită a iubirii lui Dumnezeu, Maica Domnului este prefigurarea acestei iubiri, iar dacă Sfântul Duh întruchipează sfințenia divină, Fecioara Maria personifică sfințenia umană.

Dumnezeu Fiul numai pentru că avea din veci ca Părinte pe Dumnezeu Tatăl s-a putut face și Fiu al unei Maici omenești Fecioară. Numai fiindcă era Fiu al unui Tată ceresc nu avea nevoie de un tată pământesc ori s-a putut face fiu omenesc al unei Maici Fecioară. Paternității Tatălui din sfera divină îi corespunde maternitatea Născătoarei de Dumnezeu în sfera omenească.

Din moment ce Fiul lui Dumnezeu întrupat Îl are pe Dumnezeu Tatăl ca Părinte și pe Sfânta Fecioară Maria ca Mamă, înseamnă că Maica Domnului a primit din partea lui Dumnezeu Tatăl, în calitate de fiică a Lui, care a stat în ascultare desăvârșită de El, puterea de a săvârși pe pământ, în timp, ceea ce El a săvârșit în cer, în veșnicie.

Atunci când l-a creat, Dumnezeu l-a înzestrat pe om cu libertate, pe care i-o respectă întotdeauna, de aceea El nu a forțat-o pe Sfânta Fecioară Maria să accepte zămislirea Fiului Său în pântecul ei, ci la Buna Vestire i-a comunicat prin arhanghelul Gavriil că este vrednică de aceasta, invitând-o să conlucreze cu El. Prin cuvintele Sfintei Fecioare Maria: *„Iată roaba Domnului, fie mie după cuvântul tău”* (Luca 1,38) adresate îngerului, noi toți, întregul neam omenesc, ne-am dat acordul la întruparea Fiului lui Dumnezeu, fiind tainic cuprinși în voința Sfintei Fecioare Maria. Astfel întruparea nu a fost numai lucrarea lui Dumnezeu, ci și lucrarea voinței și a credinței Sfintei Fecioare Maria.

La Buna Vestire Cuvântul lui Dumnezeu S-a sălășluit întâi în sufletul Sfintei Fecioare Maria, formându-și cu consimțământul ei sufletul Lui plin de puterile sau rădăcinile spirituale ale trupului Său și, prin aceasta, și-a format din trupul Maicii Domnului trupul Său.

Pe când Domnul Hristos se afla pe cruce, *„văzând pe mama Sa și pe ucenicul pe care-l iubea stând alături, i-a zis mamei Sale: «Femeie, iată, fiul tău!».* Apoi i-a zis ucenicului: *«Iată, mama ta!».* Și din ceasul acela ucenicul a luat-o la sine” (Ioan 19,26-27).

Din cuvintele adresate de Mântuitorul Sfântului Apostol Ioan constatăm că Acesta i-a zis „Iată, mama ta!” și nu „mama Mea”, deci l-a îndemnat să ai grijă de ea ca de propria sa mamă. Întrucât la momentul respectiv ucenicul iubit îi reprezenta pe toți cei ce vor crede în Domnul Hristos, expresia „Iată, mama ta!” înseamnă de fapt „Iată, mama voastră, a tuturor!”, după cum „Femeie, iată fiul tău!” înseamnă pentru ea „Iată fiii tăi!”, adică toți cei care vor îmbrățișa învățătura creștină, de aceea noi considerăm că Sfânta Fecioară Maria este maica tuturor creștinilor care o cinstesc.

De asemenea, din moment ce Biserica este Trupul tainic al Domnului Hristos, în calitate de Maică a Domnului, Sfânta Fecioară Maria este și Maica Bisericii, și, prin urmare, și maica tuturor creștinilor care o venerază.

Iubiți fii duhovnicești,

Toți cei care o cinștim pe Maica Domnului avem mare mângâiere, pentru că știm că ea este mijlocitoare pentru noi pe lângă Fiul ei, Mântuitorul și Judecătorul nostru, care ne va judeca și ne va răsplăti fiecăruia cu dreptate pentru faptele noastre. Să o avem însă pe Sfânta Fecioară Maria și de model în împlinirea poruncilor lui Dumnezeu, pentru că atunci când i s-a cerut, ea s-a predat voii Lui exprimată prin gura arhanghelului Gavriil, căruia i-a zis: *„Iată roaba Domnului, fie mie după cuvântul tău”* (Luca 1,38). Să urmăm îndemnul Maicii Domnului adresat slujitorilor de la nunta din Cana Galileii, dar și nouă tuturor: *„Faceți tot ce vă va spune Fiul meu”* (Ioan 2,5), pentru că aceasta este singura cale prin care putem ajunge în împărăția lui Dumnezeu, din moment ce Domnul Hristos Însuși a afirmat: *„Eu sunt Calea, Adevărul și Viața. Nimeni nu vine la Tatăl decât prin Mine”* (Ioan 14,6).

Cu prilejul sfintelor sărbători ale Nașterii Domnului, Anului Nou și Bobotezei vă dorim tuturor sănătate deplină, viață îndelungată, realizări spirituale și materiale spre slava lui Dumnezeu și spre mântuirea oamenilor. „La mulți ani buni!”.

Al vostru de tot binele doritor
și către Domnul pururea rugător

†Petroniu
Episcopul Sălajului